

Mál nr. 211/2021**M og
V vegna sjúklingatryggingar X****Ágreiningur um skaðabótaábyrgð vegna sármeðferðar 2019-2020.****Gögn.**

Málskot, dags. 19.5.2021, ásamt fylgigögnum og bréfi dags. 16. júní 2017 (sic).
Bréf V til nefndarinnar, dags. 11.6.2021 ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að M sé vistmaður hjá X og hafi leitað meðferðar vegna sára á tímabilinu september 2019 fram í febrúar 2020. Í ítarlegum gögnum um heilsufar M koma fram upplýsingar um þá meðferð sem M hlaut hjá X og tilkynnti X til embættis Landlæknis um óvænt atvik, sbr. 10. gr. laga um landlækni og lýðheilsu nr. 41/2007 vegna M hinn 26. febrúar 2020. Í bréfi Landlæknis til X dags. 19. mars 2020 kemur fram að læknir á X hafi greint bláæðasár á ökkla M í september 2019 og næstu mánuði hafi meðferð verið veitt í samræmi við þá, m.a. með vafningum og hálegu fótár. Kom drep í sárið með þeim afleiðingum að M leið miklar kvalir áður en kom í ljós með rannsóknnum að um þrengingu í slagæð var að ræða og í janúar sl. hvar framkvæmd víkkun í æðaþræðingu. Í sama bréfi landlæknis kemur fram að M hafi verið upplýstur af X um ranga greiningu og meðferð sársins og honum veittur stuðningur, sem og að ný verklagsregla um sármeðferð hafi verið gefin út, auk þess sem atvikið yrði tekið fyrir á fundi sárateymis X til að draga af því lærdóm. Niðurstaða landlæknis er sú að röng greining slagæðasárs sem bláæðasárs hafi valdið því að röng meðferð hafi verið veitt M um margra mánaða skeið og töf hafi verið á rétttri greiningu. Landlæknir telur að í upphafi hafi átt að standa betur að greiningu fótasárs M, auk þess sem rétt hefði verið að endurskoða greininguna þegar sárið svaraði ekki meðferð.

M hefur krafist þess að bótaskylda verði viðurkennd úr sjúklingatryggingu X hjá V og vísar til 1. og 2. tl. 2. gr. laga um sjúklingatryggingu nr. 111/2000 og vísar til þess að gæðastjóri X viðurkenni í tilkynningu til Landlæknis að mistök hafi verið gerð hjá X við meðferð á sári M. Einnig hefur verið gerð krafa um skaðabætur úr ábyrgðartryggingu X hjá V með þeim rökum að starfsmenn X hafi sýnt saknæma háttsemi við störf sín. M bendir á að starfsmenn sárteymis X séu starfsmenn X.

V hefur hafnað bótaskyldu úr sjúklinga- og ábyrgðartryggingu X með þeim rökum að tjón M hafi ekki komið til vegna háttsemi starfsmanna X heldur vegna rangrar greiningar af hálfu lækna sjálfstæðs verktaka sem sinni læknismeðferð vistmanna hjá X en ekki vegna háttsemi starfsmanna X. V vísar til þjónustusamnings milli X og verktakans um að sá skuli sjá til þess að læknar hans séu tryggðir og vísar til þess að greining á sári hafi verið framkvæmd af tilteknum lækni á vegum verktakans. V bendir einnig á að læknar þess verktaka séu ekki sammála niðurstöðu Landlæknis um að greining hafi verið röng í upphafi og að það hafi lagast í upphafi en versnað aftur vegna athafna M sjálfs. Einnig vísar M til þess að hjúkrunarfræðingar X hafi farið eftir fyrirmælum lækna sjálfstæða verktakans og hafi því ekki sýnt saknæma háttsemi við meðferð M.

Álit.

Ágreiningur málsins snýst um það hvort M hafi orðið fyrir líkamstjóni sem uppfylli skilyrði 2. gr. laga um sjúklingatryggingu nr. 111/2000 eða skilyrði um skaðabótaábyrgð og hvort X beri ábyrgð á því tjóni og sérstaklega hvort háttsemi starfsmanna X hafi leitt til slíkra aðstæðna eða eingöngu háttsemi sjálfstæðs verktaka sem X fékk til að framkvæma einhver læknisverk vegna vistmanna X.

Í vátryggingarskírteini X hjá V um sjúklingatryggingu kemur fram að tiltekinn fjöldi heilbrigðisstarfsmanna sé vátryggður og þar eru tilgreindir bæði læknar, hjúkrunarfólk og sjúkraliðar ásamt öðrum starfsmönnum X. Ekki liggur fyrir afrit af samningi X við sjálfstæðan verktaka vegna læknisþjónustu, en í bréfi X til V dags. 10. júní 2021 kemur fram að ákvæði sé í þeim samningi um að hinn sjálfstæði verktaki skuli sjá til þess að læknar séu tryggðir „líkt og þeir væru starfsmenn heimilanna...“ Ekki liggja fyrir nákvæmar upplýsingar um fyrirkomulag læknisþjónustu milli X og verktakans, en í sama bréfi er vísað til þess að meðferð skjólstæðinga X sé „...teymisvinna milli fagstétta og byggir á greiningu og mati læknis auk álits hjúkrunarfræðinga og sérhæfðri þekkingu og upplýsingagjöf vegna einkenna íbúa.“ Einnig kemur fram í sama bréfi að hjúkrunarfræðingar starfi við hlið lækna og bera ábyrgð á þætti hjúkrunar og að viðbrögð við versnun einkenna M hefði mátt bregðast við fyrr með tilvísun á sáramiðstöð og síðar bráðamóttöku.

Samkvæmt 1. tölul. 2. gr. laga um sjúklingatryggingu skal greiða bætur án tillits til þess hvort einhver ber skaðabótaábyrgð samkvæmt reglum skaðabótaréttarins, enda megi að öllum líkindum rekja tjónið til þess að ætla megi að komast hefði mátt hjá tjóni ef rannsókn eða meðferð við þær aðstæður sem um ræðir hefði verið hagað eins vel og unnt hefði verið og í samræmi við þekkingu og reynslu á viðkomandi sviði. Í athugasemdum með frumvarpi því sem varð að lögum nr. 111/2000 segir m.a. svo um umræddan tölulið: „Ákvæði þessa töluliðar tekur til allra mistaka sem verða við rannsókn, meðferð o.s.frv. Orðið mistök er hér notað í mun víðtækari merkingu en almennt tíðkast í lögfræði. Ekki skiptir máli hvernig mistökin eru.“ Orðalag 2. gr. laganna „að öllum líkindum“ vísar til þess að slakað er á hefðbundnum sönnunarkröfum í skaðabótarétti, sjúklingi í hag.

Þegar öll gögn málsins eru virt er ljóst að M hlaut meðferð hjá heilbrigðisstarfsfólki sem voru ýmist starfsmenn X og vátryggðir sem slíkir í sjúklingatryggingu X, sem og komu að meðferð hans lækna sjálfstæðs verktaka. Í svörum X til V vegna málsins kemur fram að meðferð skjólstæðinga X byggist á teymisvinnu, bæði álitni lækna og hjúkrunarfræðinga. Í álitni embættis Landlæknis frá 19. mars 2020 vegna tilkynningar X um óvænt atvik við meðferð M kemur fram það mat embættisins að í upphafi hafi átt að standa betur að greiningu fótasárs M, auk þess sem rétt hefði verið að endurskoða greininguna þegar sárið svaraði ekki meðferð. Þessu mati hefur ekki verið hnekkkt með álitgerðum lækna eða frekari gögnum. Verður ekki annað séð af gögnum málsins en að sú meðferð sem M hlaut t.d. í sárateymi X hafi verið framkvæmd af starfsmönnum X og viðbrögð þess teymis þegar sárið svaraði ekki meðferð hefði getað verið með öðrum hætti. Ekki er hægt að sjá af gögnum málsins með óyggjandi hætti að fyrirkomulag starfa milli heilbrigðisstarfsfólks á vegum X og hins sjálfstæða verktaka hefi verið þannig að X geti varpað ábyrgð á meðferð á sári M alfarið yfir á einn tiltekinn lækni þess verktaka eða lækna hans eingöngu. Hallann af þeim sönnunarskorti ber X.

Af öllu ofangreindu telst niðurstaða embættis Landlæknis með bréfi dags. 19. mars 2020 bera með sér að skilyrði 1. tölul. 2. gr. laga um sjúklingatryggingu séu uppfyllt vegna starfsmanna X og sjúklingatrygging X hjá V ná því til tjóns M, að því marki sem sýnt er fram á hvert umfang þess tjóns er. Ekki liggja fyrir upplýsingar um umfangið og tekur nefndin ekki afstöðu til þess og með vísan til 7. gr. sömu laga telst bótaskylda úr ábyrgðartryggingu ekki fyrir hendi þar sem ekki er sýnt að umfang tjóns fari yfir hámarksfjárhæð laga um sjúklingatryggingu.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr sjúklingatryggingu X hjá V

Reykjavík, 1. september 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Sigurður Óli Kolbeinsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir, lögfr.